

Rates of advertising:	
1 inch, 1 column, one year.....	\$12.00
1 inch, 1 column, half year.....	7.00
1 inch, 1 column, 3 months.....	4.00
1 inch, 1 column, one month.....	1.00
1 inch, 1 column, one insertion.....	1.00
1 inch, 2 columns, one year.....	\$24.00
1 inch, 2 columns, half year.....	14.00
1 inch, 2 columns, 3 months.....	8.00
1 inch, 2 columns, one month.....	2.00
1 inch, 2 columns, one insertion.....	2.00
1 inch, 3 columns, one year.....	\$36.00
1 inch, 3 columns, half year.....	21.00
1 inch, 3 columns, 3 months.....	12.00
1 inch, 3 columns, one month.....	3.00
1 inch, 3 columns, one insertion.....	3.00
1 inch, 4 columns, one year.....	\$48.00
1 inch, 4 columns, half year.....	28.00
1 inch, 4 columns, 3 months.....	16.00
1 inch, 4 columns, one month.....	4.00
1 inch, 4 columns, one insertion.....	4.00

LIEITUVA

Preke apgarsinimu:	
1 colial, 1 kolumas, per meta.....	\$12.00
1 colial, 1 kolumas, pus meta.....	7.00
1 colial, 1 kolumas, 3 meta.....	4.00
1 colial, 1 kolumas, 1 meta.....	1.00
1 colial, 1 kolumas, 1 meta.....	1.00
1 colial, 2 kolumas, per meta.....	\$24.00
1 colial, 2 kolumas, pus meta.....	14.00
1 colial, 2 kolumas, 3 meta.....	8.00
1 colial, 2 kolumas, 1 meta.....	2.00
1 colial, 2 kolumas, 1 meta.....	2.00
1 colial, 3 kolumas, per meta.....	\$36.00
1 colial, 3 kolumas, pus meta.....	21.00
1 colial, 3 kolumas, 3 meta.....	12.00
1 colial, 3 kolumas, 1 meta.....	3.00
1 colial, 3 kolumas, 1 meta.....	3.00
1 colial, 4 kolumas, per meta.....	\$48.00
1 colial, 4 kolumas, pus meta.....	28.00
1 colial, 4 kolumas, 3 meta.....	16.00
1 colial, 4 kolumas, 1 meta.....	4.00
1 colial, 4 kolumas, 1 meta.....	4.00

Nr. 46.

CHICAGO, ILL., SUBATA, 14 Lapkriczio (November) 1896 m.

Metas IV.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Isz Uzmares.

Politiszkos zinios.

Wokietija.

Susijungus galutinai Maskolijai ir Prancuzijai, Wokietija pasi- lieka wien kruwoje su Austrija, nes atsitikus karei, Italija ne ka galetu jiemdwiem padeti. Nors Maskolijos ciecorius, besilankyda- mas po Wokietija, stengesi jos ciecoriu pertikrinti, kad ne Pran- cuzija, ne Maskolija nesirengia ant Wokietijos uzpulti, bet, ma- tomai, Wokietija ne labai tam ti- ki, nes jos ciecorius stengiasi su- rasti naujus draugus. Dabar isz- siunte jis sawo broli Henrika at- silankyti su kariszka laiwyne pas Swedijos karaliu, kurj nori i sa- wo kruwa patraukti. Kalba, buk pats ciecorius seniaus jau su Swedijos karaliumi apkalbejo tokj susirizima. Atsitikus karei su Maskolija, Wokietija zada Swedijai, jeigu Maskolija taptu sumusztu, sugrauzinti pawerzta pradzioje pereito amziaus Finlan- dija. Ar Swedija noris risztiesi su Wokietija, ne zinia.

Koreja.

Korejoj wel kyla maisztai gy- wentoj priesz kraszto karaliu, kuriems ne patinka, kad tas sle- piasi pas Maskolijos pasiuntini ir todul sawo reikalais jie be- terpinjystes maskoliu prie jo prieiti ne gal. Siunte jie kelis syk deputacijas reikalaudami, kad karalius griztu i sawo rumu ir nesilapstytu uz pecziu swe- timtauciu—tas wienok, ar tai maskoliu prikalbets, ar gal isz- baimes, iki sziol to ne padare. Todul jo pawaldiniai rengiasi ji nuo sosto praszalinti, o kraszto waldonu apgarsinti dabartinj sosto ipedini. Zinoma, jeigu teip at- sitiktu, Maskolija rems dabartinj pas jos pasiuntini besilapstanti karaliu ir tokiu budu atras progą isikiszi i Korijos widurinius rei- kalus. Ka gi tasyk Japonija dary- tu? Jeigu ir ji panoretu isikiszi, tasyk turetu uzgimti nesutikimai su Maskolija.

Maskolija ir Prancuzija.

Angliszkas laikrasztis "Daily News" apgarsino zinias apie isz- lygas, ant kokių parentas yra susirizimas Prancuzijos ir Masko- lijos. Pagal ta sutarti, Maskolija ne zada pagalbos ant prademo karis su Wokietija, jeigu ja Pran- cuzija noretu padeti ant atemi- mo atgal pawerztu nuo Prancu- zijos 1871 m. prowinciju, bet tik apginti Prancuzija, jeigu ant jos uzpulti susidraugawusios su Wo- kietija widurines Europos wiespa- tystes. Sutartis Maskolijos pada- ryta yra ant teip ilgo laiko, kol tegis ir susirizimas widurines Europos wiespatysciu. Taigi tokia sutartis Prancuzijai ne su- teikia ne jokios naudos, apsaugo- ja wien Maskolija nuo uzpuolimo widurines Europos wiespatys- ciju; todul ne galima abejoti, kad pasibaigus laikui, ant kurio pada- ryta yra sutartis widurines Eu- ropos wiespatysciu, taigi 1902 m. iszirs ir susidraugawimas Prancuzijos su Maskolija: per ta laiką galis Prancuzija gerai ap- swarstyti nauda isz dabartinio susirizimo. Gal but, kad dabar- tinese sawo kelionese, besilanky-

damas Prancuzijoj, ciecorius Mi- kalojus sutare ir ka dau- giaus. Kalba, buk terp Prancu- zijos ir Maskolijos tapo apkalbei ir Turkijos padalinimo dalykai: Maskolija paimtu wisa Armenija, Prancuzija gi Sirija ir Palesti- na; kad Anglija tam nesipriesin- tu, pazada tai atiduota Egipta. Teip wienok galetu atsitikti wien- tasyk, jeigu ne pasisektu maisztu Turkijoj apmalszinti, nes Masko- lija ne nori atiduoti Sirijos Pran- cuzijai.

Widuriniuose Maskolijos rei- kaluose, sugrizus ciecoriui, ren- giasi teipogi atmainos, bet ir jo- sene matyt nieko swarbesnio. Wie- ta uzrubeziniu reikalų ministerio tapo, po pasimirusiam Lobanowi Rostowskiui, pasiulinta masko- lizkam pasiuntiniui Konstanti- nopoluje, Nelydowui, bet tasi nenorejes priimti to urredo. Ka- ba teipogi, kad Warszawos ge- neral gubernatorius, Szuwalow, pasitrauks galutinai isz Warsza- wos, i jogi wietą buses paskirts Goreminin, arba wien isz kunj- gaikscziu ciecorizskos giminės.

Turkija.

Anglija, kurią kaltina, buk ji pasitikedama ka nors pelnyti, sukule maisztus Turkijoj, isz pa- lengwo, ar tai isz geros walis, ar priversta kitu wiespatysciu, traukiasi dabar atgal. Pagal pas- kutines isz Turkijos pareinancias zinias, Anglija rengiasi wisai pa- siitraukti nuo salos Kipro, kuri sultanas po karei buvo jai sutei- kes, bet uztai ji pazadejo ginti cielybę pasilikusiu prie Turkijos krasztu. Jeigu dabar pasitraukia, tai turbut atsirado wiespatystes norincias sultanui kokj nors szmotą jo waldybu pawerzi. Tiems norams mat Anglija ne nor- prieszintiesi.

Susirinke Konstantinopoluje didziuju Europos wiespatysciu pasiuntiniai tariasi dabar apie i- wedima, ant apstabydmo maisztu, reikalingu reformu. Zinoma, jei- gu terp besitarianciu atsiras ge- ras noras isz tikro Turkija sudru- tinti, lengwai suras waista ant apstabydmo maisztu, bet papras- tai to gero noro truksta ir susi- rinkę prie lowos zmogaus gydy- tojai wien dairosi, ka sau geriau- sio isz mirstancio palaių pagriebti. Turkija gi jau nuo seniai sergauciu žmogumi praminē. Turkijos pasiuntinys Pa- ryziuje apreiskē Prancuzijos uz rubeziniu dalyku ministeriui, kad sultanas tuom tarpu jau iwe- da sawo kraszte szitokius pape- rinimus: Wisi kaliniai, kuriu nieks uz žmoguzdystę ne skun- dzia, tampa isz kelinu paliuo- suoti. Policijai uzdrausta uzpu- lindi ant armenieciu. Armenie- cziai gal iszsirinkti sau sawo tike- jimo patrijarcha. Prowinciju gu- bernatoriai atsakys asabiskai uz wisas ju prowincijose atsitikusias pjowynes. Isznaikinti krikscio- nuszki kliosztoriai taps rando kasztais pastatyti isz naujo. Gy- wentojams, kuriu turtai likosi isznaikinti, taps iszmokēti pinj- gais. Wiskas butu labai gražu, bet kur Turkija gaus ant to rei- kalingus pinigus? Jai sznapdien truksta piniju ant iszmokējimo algos urėdnikams ir karei- wiams, kurie priversti gywenti wien isz plėzimu.

Tuom tarpu, kada didziuju wiespatysciu pasiuntiniai tariasi apie apstabydmo pjow- niu, maisztinikai parode, kad jie nesirupina apie tarybas: wel tapo 100 armenieciu iszpjautu apie Kaiserica.

Iszpanija ir jos waldybos.

Terp Iszpanijos ir Suwienytų Wiespatysciu Sziaurines Ame- rikos iszdygo didesni nesutiki- mai. Randas Amerikos isakē sa- wo konsuliui ant Kubos, p. Lee, atsitraukti isz czia ir grižti i Washingtoną. Laikraszcziai pa- duoda, buk p. Lee bauginę jenc- rolą Weylerį sugrižti atgal su A- merikos kariszka laiwyne. Tam wienok Amerikos laikraszcziu pranezimui tikėti ne galima, nes karē ne nuo konsulių noro paei- na; Amerikos gi pasiuntinys isz Iszpanijos sostipilės ne pasitrau- kē. Jenerolas Weyler skundēsi sawo randui, kad Amerikos kon- sulius tyezia elgiasi teip, kad už- gimtu nesutikimai tarp Amerikos ir Iszpanijos. Gal but, kad ant Iszpanijos reikalawimo ir likosi paszauktas atgal dabartinis Ame- rikos konsulus. Kaip ten wienok ne butu, Iszpanija stengiasi užsi- pelnyti ant pagalbos kokios nors isz Europos wiespatysciu, jeigu reiktu pradeti karę su Amerika, dabar ji gerinasi Prancuzijai. Terp Prancuzijos ir Moroko buvo iszdyge nesutikimai; Iszpanija wi- saine kiwista tuojuas iszsiunte sawo laiwyne i Moroko pakran- tes pritarti prancuzams. Ar bus kas isz to gerinimosi, negalima dabar žinoti.

Ant salos Kubos mažesni susi- rēmimai gana tankiai atsitinka; swarbesniu wienok už tuos susirē- mimus yra tas, kad, kaip sako, wadas Maceo likosi iszpanijonų apstotas. Traukia jis dabar i pie- tinus prowincijos Pinar del Rio krasztus, tikēdamas czia per isz- panijonų twirtynes prasimuszti. Iszpanijonų pajegos likosi czia sudrutintos apkasais ir nauja kariauna. Weyler pasitiki, kad jam pasiseks iszwaikyti wisai Maceo pajegas. Jeigu tas isz tikro pa- sisektu, tai butu didelē kubieciu nelaimē, nes Maceo turi twir- cziausia ir skaitlingiausia pulka.

Ant Filipinų salų teipogi nie- ko swarbesnio ne atsitiko, apart mažų susirēmimų. Iszpanijos ran- das persitikirno, kad dabartinis salų gubernatorius, Blanco, ne- tinka ant pergalejimo maiszo, to- dēl jis grižta atgal i Iszpanija, o i jo wietą ant Filipinų likosi pas- tojaus jenerolas Palavieja. Su juom isz Iszpanijos plaukia ir 1600 naujos kariaunos.

Isz Lietuvos.

Maskolizsko ciecoriaus ap- dawanoti.

Penki metai atgal, isz Rygos likosi iszsiusti administratywis- kai: Jokubas Kurz, Wiliam Schneiders ir Julius Garklaw už prigaudinēja žmonių: jie mat prigaudinėjo žmonis pardawinė- dami jiems warines druozles už aukšinę pieszka. Iszbuwē kiek Olonecko gub., pasinaudodami isz ciecorizskos malonės suteiktos nusikaltėliams dienėje apwaini- kawimo, pargrižo jie atgal i Ry- gą ir griebėsi wēl seno sawo biz- nio. Iszsiirasz isz kalendoriu daug adresų ir siuntinėjo laiszkus i wisus krasztus, siulydami aukš- nę prieska už pigią prekę. Turėjo jie ir daug sawo agentų. Susiwa- žiawimas su norinciais pirkti at- likdavo: Wilniuje, Kaune, War- szawoj ir kituose arcziaus rube- žiaus miestuose. Agentu tų pri- gawęju Wilniuje buvo koksai Roloff. Kad policija neužuostu jų užsiemimo, uždejo jie Rygoj ne- wa malkų ir medžių krautuwe.

Pereito Wasariaus, wirszinikai tos prigawęju draugystės, Kurz ir Schneiders, tapo suimti wiename Warszawos hotelyj; pas juos ra- do warines druozles, keletą szmo- tellų tikro aukso, swarszczius ir kitokius jų biznio įnagių. Sude- Schneiders teisinosi, kad prigau- dinėti norinczius lengwai pralob- ti, tai ne nusidėjimas. Rygos apielinēkus sudas wienok kitaip ant to pažiūrėjo ir nusprendē: Kurz, Schneiders, Garklaw ir kitus jų pagalbinikus, ant atēmi- mo tiesų ir ant paskyrimo i teip wadinamas arestantų rotas ant 2 metų, Tamszewiczą ant 1 metų ir giesminiką Rygos teatro, Rei- bersą, ant 8 mėnesių.

Elektriszki wežimai.

Laike paskutinių Kauno twir- tynės kariaunos manewrų szj me- ta, ant apžiurėjimo muszio lauko naktyj, tapo pirmą kartą prita- kyti wežimai su elektriszka szwie- sa. Wežimai tie turi augsztai isz- keltas prietaisas elektrizskos szwiesos. Uždegus žiburį ant to- kio wežimo, galima apszwiesti plotą ant 7 wiorstų ir tai teip aiskiai, kad galima matyti ant žemės ir mažiausia daikteli. Mas- kolija rengiasi wisoms parubežiu twirtynėms suteikti tokius weži- mus. Taigi dabar, atsitikus karei, nors but ir tamsiausia naktis, ne galēs slapta prisiartinti prie twir- tynės nė joks prieszas. Nereiks jau nė žydeliam esantiems kariau- noj bijotiesi, kad atsitikus susi- smumui naktyj prieszas ne pa- taikytu i akį, nes su pagalba to- kių wežimų su elektriszka szwie- sa galēs narsiams žydeliams, wieton taikyti i akį, paleisti kul- ką i peczius.

Nuo Wokietijos rube- žiaus.

Wokietija wisai uždarē sawo rubežiu kiauless isz Lietuvos. Dabar jų wisai negali- ma gabenti i Wokietija. Teisina- si ji tuom, kad uždarē rubežiu kiauless isz Lietuvos wien to- dēl, kad neužsikrēstu ligoms kiau- lės wietiniu augintoju wokie- ciju. To dar ne gana: Wokie- ciju Dwarponių draugystē isz Ry- tinių Prusų prowinciju reikalauja, kad randas uždraustu gabenimą isz Maskolijos ir žsų. Lietuvos ukinikai, ne galėdami i swetimus krasztus gabenti sawo jawus dēl didelių parubežiniu muitų, pradėjo juos sunaudoti ant penėjimo kiauilių ir žsų. Tuom tarpu pru- sų randas ir tā uždarbį nori jiems atimti, uždarydamas wisai sawo rubežiu. Ar Maskolija įstengs perkaltēti Wokietiją, kad nuimtu tą apsunkinimą, dabar žinoti ne galima.

Caro malonē.

Isz Lietuvos pareina zinios, kad pasirēmęs ant caro manifesto, sudas paliuosawo nuo tolesnių ti- rinėjimų ir nuo policijos priežiū- ros apkaltintus seniaus už pri- laikymą lietuwiszkų rasztu; to- kių budu, terp kitų, pasibaigē ir Dro Kudirkos byla. Zinoma, su- imti jau po iszleidimui manifesto, po tą caro malonē ne papuola. Kratos ir gaudymai lietuwiszkų rasztu Lietuwj dabar truputį apsisoto, bet ar ant ilgo, negali- ma žinoti.

Iszpłėszimai.

Pradžioje Spalių, ne pagauti wagiliai naktyj įsiwerzē ant Ku- piszkij (Kauno gub.) paczto sta- cijos, iszlauzē kasos duris ir pa- griebē, apart piniju ir laiszkų su

pinigais, du paczto peczcziau ir 324 markes užczėdyjimo kasos, isz wiso ant 2577 rub. 25 kap.

"Vienybē" paskutiniame sawo numeryje pranesza, kad ne pa- pagauti wagiliai iszpłėszē Szuns- kų gminos (Wilkawiszko paw., Suwalkų gub.) kasą. Szunskų gmina yra wiena isz turtingiaus- iu wisoj Suwalkų rėdyboj ir joje tankiai budawo po kelis ir kaip kada po kelioliką tukstanciu ru- blių, kada wienok i ja įsiwerzē wagiliai, ant laimės, pinigų buvo ne daug, nes wos 700 rublių. Da- žinojė apie wagystą atkako tuo- jus žandarai, bet wagilių wisgi- no surado.

Wilniaus pardawinyezių tarnai.

Mažai yra ant swieto tokių miestų, kur pardawinyezių tarnai butų teip apsunkti darbu, kaip Wilniuje; pardawinyezių pagal- binikai žydai turi dieną sawo at- silsio, sawo szabą, bet pagalbin- kai kriksczionizskų pardawiny- ciju, apart dienos Naujų Metų, pirmos dienos Kalėdų ir Welykų, ne turi per isztisus metus liuosos dienos, — turi sėdėti pardawi- nycioj po 16—18 walandų ant dienos, Taigi pastoja jie wisai pardawinyezių sawinikų wergais, nors už sawo darbą tiek uždirba, kad wos iszmisti gal. Jausdami, kad juos skriaudžia Wilniaus prekėjai, pagalbinikai kelis kar- tus kreipēsi i Wilniaus miesto rodą praszdami palengwinti jų sunkų buvį. Praszmai wienok ne buvo iszklausytas: miesto ro- dinikai pripažino, kad jie ne turi tiesos priwersti prekėjus nedē- lioms aždaryti pardawinycias. Tuom tarpu, pagal ēsancias tie- sas, jie turi tokią tiesą. Pagalbin- kai, pasirēmdami ant tiesų, wēl atsiszaukē i miesto rodą ir gal but, kad ant galo reikalawimas jų ne bus atmetas. Dabar jau be- weik wisuose dideliuose Masko- lijos miestuose tapo iszduoti pada- wadyjimai kaslink paliuosawimo nuo darbo pardawinyezių pagal- binikų nedėlioms Taigi i Wilniaus miesto roda turēs anų pėdomis sekti nors ir ne norėtu.

Nepaklausē aukautojo.

Neseniai praneszėme "Lietu- vos" skaitytojams, kad maskoliai norėjo įrengti, cerkwę Palangos progimnazijoj, bet tam prieszino- si grafas Tiszekewiczia, sawinikas namų, kuriuose telpa ta progima- zija; Tiszekewiczius žadėjo atim- ti atgal pawestus namus, jeigu czia butu įrengta cerkwė. Masko- lizski caro nupenėpiliwai wienok ne paklausē protesto Tyszke- wicziaus ir tyezia parėngē progim- nazijoj cerkwę, paskyrē popą ir įrengē, dēl apsisotusiu czia rube- žiniu sargų parapiją. Ar Tiszke- wiczia turēs tiek drąsos sawo pirmutinį pažadėjimą iszpildyti? Jeigu toliaus drąsos ne teks, tai geriaus butu buwē wisai ne pro- testuoti. Juk reikia maskoliz- kiems paszlemėkams parodyti, kad jie ne turi tiesos swetimą sa- wastį wartoti ant to, ant ko sa- wininkas ne sutinka. Nieks masko- liams ne draudžia statyti cerk- wes, kur jie nor, bet tegul tą da- ro sawo turtais, isz swetimios gi sawasties nieks juk naudotiesi ne turi tiesos. Argi to maskolizski urėdnikai ne supranta? Ar jie nežino, kad toks elgimasi, kaip jie elgiasi musų kraszte, yra papras- tas plėzimas, o toks negal atsi- tikti niekur ciwilizuotame kraszte. Mes ne priwalome juk neszi- sawo dowanų maskoliams, jeigu jie mums nieko nedowanoja.

Iszdegē kaimas Godisz- kiai.

15 d. pereito mėnesio, apie 10 walandų wakare, nuo nežinomos priezastės, kaime Godiszkiuose, Dubiczo wolostes, Lydos paw. Wilniaus gub. užgimē ugnelē, kuri i umą laiką isznaikino be- weik wisą kaimą. Isz wiso czia gymeno 19 ukinikų; ugnelē isz- naikino 13 ukių, taigi tik szeszios iszliko. Blėdj ugnies padaryta skaito i 12725 rublių. Isz wiso skaitliaus padegelių, szeszios szeimynos ne tik ne teko pasto- gės, bet ir duonos, nes ugnelē isznaikino wisas jų triobas su wiskuom, kas tik jose buwo. Pa- degeliai atsiszaukē per laikrasz- czius i wisuomenę melsdami pa- gelbos, kurią praszto jiems siusti i Dubiczo wolostes konciliariją, per Szczuczina, Wilniaus gub.

Kaip Lietuwj gywenasi.

Moskolizski laikraszcziai, o kaip dabar ir tuli musų broliai pradeda siuntinėti laiszkus isz Lietuvos i Ameriką, kuriuose isz- giria Maskoliją, sakydami, kad Lietuwj po maskoliumi žmones dabar gal gywenti kaip bajorai pilwą iszputę. Ar isz tikro gi ten teip lengwas uždarbis? Tam ro- dosi užgina i Lietuwj iszeinan- ti maskolizski laikraszcziai. Lie- tuwjoj, kaip žinome, pardawinė- mą degtinės, besibaigiant sziems metams, randas paima i sawo ran- kas. Ant wisos Wilniaus guber- nijos reiks 300 isz wiso tokių nuo rando degtinės pardawinėto- jų. Tuom tarpu, kaip paduoda "Wilenskyj Wiestnik", prasz- nanczių tokių mažai apmokamų wietų atsirado 4000, taigi de- szimt syk daugiau negu reikia. Jeigu teip gerai but, kaip apie tą raszo maskoliai, kurie nuolatai giriiasi, kad jie, per sawo waldžias, mums tik laimę suteikia, ne butu juk tiek daug besiwarzanczių mažai apmokamų wietų! Jeigu czia atsirado net 4000 žmonių, tai turbut jiems truksta duonos ir jie norėtu, ja kur nors sugriebti. Ži- noma, galētu Lietuwj but geriaus jeigu czia ne maskoliai waldytu: tie wien stengiasi paskutini duo- nos kasnj mums pawerzi, mus i prapulti įstumti.

Padegejai.

Nežinia isz kur Lietuwj priwi- so daugybē padegejų. Tik dēl to ir atsitinka tokia daugybē gais- rų: miestelių žydai, neturėdami užtektnai uždario isz prekystos, nes ji Lietuwj wisur sumažėjo apėmus musų krasztą maskoliams globejams, stengiasi kitaip sawo uždarbį padidinti: tai prekiauja merginoms, tai traukia žmonis i girtuoklystę; yra ir toki, kurie nori pralobti isz ugnelės. Jeigu žydelis turi griuwanczius namus ir jeigu jie gerai užsekuruoti, tai pirm sugriuwimo juos padega, kad ugnapingius iszgausti; jų pa- weikslę seka ir kiti piktdariai: tie pcega swetimus namus norē- dami už ka nors atkersyti. Mies- telj Swislocz, Gartenko gub. szj metą ugnelē jau keturisysk naiki- no ir kiekwienu sykį užgimē ji nuo padegimo. Pirmiausiai už- sidegē laike Welykų ir kaip pa- tėmyjo, užsidegē isz syk dwiejoso wietose; prasilkus wienam mėne- siui, nesurasti piktdariai padegē wēl tris ant syk klunous, kuriuos wienok jų sawinikai užgesino ir rado net kruwas pamestų briužiū- kų; trečias gaisras buwo 6 d. Spalių; ir czia užsidegē triboje, i kurią nieks su ugnelė ne ejo; 23 Spalių užsidegē wēl spirito krau- tuwē prekėjo Czlenowo.

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
#24 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis Laikraštis "LIETUVA"

Išsina kas Subata, Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMARE.....\$3.00

Užsėdetojas A. OLSZEWSKIS.

Rankraščiai (korespondencijos) ir laisakai tu-
ri būti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
924 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Paisai turi būti siunsti per MONEY ORDER arba

REGISTRUOTĄS GROMATAS ant ranku

A. OLSZEWSKIO,

924 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Amerikos.

Geras atlyginimas.

Pajįstama ir Chicagoj kompanija "Siegel, Cooper & Co.", pasiūbais rinkimams, norėdama nusluostyti aszarus demokratiz- kam ant prezidento kandidatų, Bryanui, pasiūlė jam wietą adwo- kato sawo krautuvių New Yorke. Algą žadėjo mokėti po 25000 dol. ant metų, taigi pusę algos Amerikos prezidento. Priėmus wietą, Bryan turėd dar gana liuo- so laiko sugriebti, kaip adwoka- tas, ir likusią dalį Amerikos pre- zidento algos. Bryan wienok wietos tos ne priėmė: kaip sakė, dabar turis rengti dirwą ateinan- tiems rinkimams.

Susidauže laiwas.

Laiwas "Waukesha" susidaužė netoli Muskegan, Mich. Nelaimė atsitiko prieszais uostų, į kurių reikėjo tik įplaukti, bet wilyns užmetė laiwa ant uolų. Isz szeszių laiwininkų wiens tik iszsigelbėjo, penki gi prigėrė drauge su laiwu ir su wisais taworais.

Sztukorius.

Netoli Muncie, Ind. likosi su- areštuotas koksai walkiozas, kurisai, atsistojes ant geležinke- lio rėlių, mosawo su raudona ške- peta ir tokiu budu sustabde bė- gantį pasažierinį trukį. Paklaus- tas kodėl jis trukį sustabde, dra- siai atsakė, kad norėjo wien pra- szyti maszinisto, idant tas suteik- tu jam szmotelį degancios an- glies pypkę užsidegti.

Wagys miesto uredninkai.

Isz Cripple Creek, Col. Miesto roda atstatė nuo wietos policijos wirszininką, Marshall ir jo pagel- bininką Clarką. Abudu miesto gy- wentojų apginėjai buvo sanariais plėszikų draugystės. Policijos wirszininkas pažinojo wisus miesto plėszikus, kurie, norėdami sau plėszimus palengwinti, buvo jau kelis kartus miestą padegę, per ką trys ketwirtos dalys miestelio iszdegė, bet jų ne suėmė todėl, kad wagiliai jam nuo pawogtų daiktų mokėjo deszintinę. Jo pa- gelbininkas, Clark, sakiojo pėdo- mis sawo perdėtinio: jis atėmė ir prislawino pinigų, kuriuos wien- na mergina besiglamonėdama pa- wogė wienam wyriskui. Kada apwogtasis pasiskundė į policiją, Clark, teisybė, nuo merginos pi- nigus atėmė, bet juos sau pasilai- kė.

† Pasibaigus rinkimams, ame- rikoniszki bondai ir akcijos pasi- kėlė Paryžiui, Londone, Windo- bonoj ir Berlyne.

† Mieste Carbon, Ind. sudegė didelės krautuws: Richero & Co., ir Eureka Company, teipog- gi operos rumas ir saliuinas Box- tero. Blėdį ugnelės padaryta skaito ant 150000 dol.

Isz darbo lauko.

† Hazelton, Md. Panczekų dirbtuwė likosi po rinkimų wėl atidaryta.

† Canton, Ohio. Geležies dirb- tuwė Tonawanda pradėjo darbą. Czia rado wietą 3000 darbininkų.

† Geležies liejinyčia Manmee, netoli Toledo, Ohio, priėmė 200 naujų darbininkų.

† Dwideszimtis didesnių E- vansvilles, Ind. dirbtuwų prade- da darbą. 3000 darbininkų turės jose ilgai darbo.

† Wyoming Valey, Pa. Prade- jo darbą mezginių dirbtuwė, prie- kurio patilpo diktas skaitlius merginų darbininkų.

† Carson, Neb. Cidabro kasty- nės Carter Limited, kurios ilgai buvo uždarytos, tapo wėl atida- rytos. Tuom tarpu gaus darbą 200 darbininkų.

† Peoria, Ill. American Gluco- se Co. praneszė darbininkams, kad nuo 16 d. Lapkriežio susirinktų wisi, nes prasidės darbas pagal seną už darbą mokestį.

† Platerinių iszdirbimų dirb- tuwė Manhattane, N. J. pradeda dirbti per dieną ir naktį. Tei- posgi dirbtuwė New Havene ir A. H. Towne & Co. ir puodų dirbtuwė Fishero pradėjo wėl darbą.

† Tapo atidarytos dirbtuwės: Harrisburge, Pa. Bellefonte, Pa. Woonsocket, R. J. Plymouth, Mass. Wilmington, Del. East Douglas, Mass. Connerville, Ind. Elwood, Ind. Johnstown, Bre- akers Fall ir Hollidaysburg, Pa. Dirbtuwės tos stowėjo gana ilgai.

† Cincinnatije, Oh. atidaro wėl dirbtuwės: Russel ir Morgan Printing Works; wežimų dirbtu- wę Soyers & Scovilles, Lodge & Shipley Machine Tool Co., tei- posgi degtinės warinycias: Day- tone, Harrisone, Ashlande, An- dersone, Ind., Mariettoj, Oh. Le- xington, Ky. Findley ir Shelby, Ohio.

† Jackson, O. Wisi aplinki- niai kalnakasiai paliowė dirbė, nes gaudami po 45c, už toną isz- kastų anglių, neuždirba tiek, kiek reikia ant pragywenimo. Reika- lauja jie po 60c. už toną. Bijosi, kad nesutikimai darbininkų su kas- tynių sawininkais nepagimdytu sztraiką kastynėse wiso Ohio szlėto.

† Jeigu daugelyj dirbtuwų pradeda wėl darbą, tai įatsiranda ir toki sawininkai, kurie po rinki- mų pradeda mažinti darbą ir už- darbį darbininkų. Mažinimu dar- bininkų uždabio isz amerikonisz- kų milijonierių nuo seniaus jau gana pagarsėjo Pulmano. Pasi- baigus rinkimams, dabar wėl pa- norėjo apsigarsinti garsus wago- nų dirbėjas: praszalino jis 200 darbininkų; tapiocieriams gi numa- žino uždarbį ant 15c. ant dienos.

Medinių pakų dirbtuwė, prie- didelės medžių krautuws ant Indiana str. Chicagoj, kurioje dir- ba daugiausiai lenkai ir lietuwiai, likosi teiposgi numazintas darbi- ninkų uždabio.

ISZ Lietuwiszku dirwu AMERIKO.

Musų atsakymas "Rytui".

"Rytas" nenustoja dar wis gi baręs mus už kritiką sawo iszleis- tos "Geografijos" rankwedžio. Isz pradžių, atsiliepdamas ant musų kritikos, ne tik nepripažino musų nurodytų klaidų, bet aizskinda- mas apleidė jas ir užgriebęs kitus klausymus, įklimpo wėl į nežinios dumblyną (sumaiszė Antilų salas su Australazija; buvo teisinime ir daugias klaidų) — mes už tą ne norėjome griebtiesi ir wėl swietui parodyti, nes musų už- duotė buvo parodyti žmonėms, ką

werta yra ta "Geografija", o ne autoriaus teisinimai. Ant galo, nors to nereikia minėti ant teisi- nimosi, nes mes nesiteisiname, ja ne mes wieni nupeikėme, bet nu- peikė teiposgi: "Garsas" ir "Kar- das", taigi lietuwiszki laikras: cziai wisokių pakraipų, pagyrė gi tik wienas "Rytas". "Rytas" pirma- me sawo atsiliepime dryso užmesti mums melagystę, atsiliepdama- mas, kad knigutėj niekur Holan- dija nėra padalinta į dwi wiesz- patysti ir apie salas, kam jos prigulincius, esa tikrai parodyta. Wieton užmėtinėti mums mela- gystę, Geografijos autorius grei- tai but atradęs, kad Holandija yra padalinta į dwi dali: Holandiją ir Nederlandus, jeigu but panorėjęs pažiūrėti į priedą su miestų saraz- su. Kasliak gi iszreiskzimo kam kokia sala priguli, ne tame klai- da, kad szale jos parodyta kam ji priguli, tik tame, kad tie parody- mai klaidus. Czia autorius war- tojo angliszką medegą, bet jos priderancizai perwersti ne moki- jo, nes žodį "Dutch" jisai per- wertė į danietį ir todėl daugumą holandiszkių waldybų padowano- jo danieciais. Toliaus pasinau- dodamas ir dwejojpos medegos, sumaiszė Australiją teip, kad to- liaus, pagal angliszką sistemą miestus Azijos perkėlė į Australi- ją, nors pradžia, t. y. tekstas ge- ografijos rasztyas pagal wokisz- ką sistemą, priedai gi pagal pran- cuziszką ir angliszką. Ant ap- kaltinimo mus, mes wisai neatsi- liepėme ne norėdami dar labiaus žymyti tą darbą, autorius jo wien- nok nesuprato musų pasielgimo ir naujais sawo užmėtinėjimais priwertė mus wėl atiliepti ir dar kartą isrodyti knigutės netiku- mą. Apie Putiaticio Katechiz- mą mes kritikos neraszėme, tik priminėme, apie jo mokinimo for- mą ir pasakėme, kad Lenkijos mokslainėse, dėl kurių jis buvo rasztytas, jau dabar wisur ji tikėji- mo mokintojai atmetė todėl, kad pripažino už netinkantį (taigi mat tai ne wienos "Lietuvos" nuomenė). Ar Žemaitijos kun- gai ant jo mokina lietuwį wai- kus, apie tai "Rytas" geriaus gal žinoti. Ne musų priderystė at- kalbinėti aukautoją, kad 100 dol. nepaskirti Geografijos raszėjui, nes priwatiszkas aukautojas gal sawo pinigų paskirti ant to, kas jam patinka; czia mes "Rytui" kelio neužstojame. Musų wien- nok priderystė informuoti teisin- gą žmonis apie jiems paskirtus rasztus ant pasimokinimo. Jei- gu darbas, turintis tokį mierį, ant to netinka, mes priwalome tą ap- reikszti, nors tas autoriams ir ne- patiktų. Tokia juk yra užduotė kritikos. Ar "Rytui" tas kitaip rodosi? Mes isz sawo pusės wien paneidume, kad ant galo tarp mus pasibaigtų nenaudingi ginczai, ypacz toki, kur oponentai panie- kina musų nurodymus ir wieton ty, wisap sawę girdami, peikia ne- gatywizškai jų klaidas nurodan- czius. Toki ginczai niekada nau- dos ne atgabę, nes nieks dar nie- kada nepertikrino tą, kuris sawo klaidų pripažinti nenor ir kas pyksta už jų parodymą. Musų ginczai su "Rytu" panaszus į wai- kų gužinėjimą, mes gi jau suaugę, todėl waių darbais užsifiminėti ne norėtume.

Lietuwiai Albany, N. J.
Musų mieste lietuwų nedaug, bet ir terp to musų skaitlaus, jeigu katras pramoko tiek lenkiszka kad su wargu su lenku gal susikalbėti, paliauja sawę už lietuwį laikęs, toks persikeicia į "rodaką". Ži- noma, kad lenkai isz tokio tik juokus sawo daro, nes lietuwys nie- kada lenku nebus, o tą ir lenkai žino, kad kas iszsižada sawo tau- tytės, gal teip greitai iszsižadėti ir lenkystės, jeigu tik isz kito- kias tautystės didesnę sau naują turės. Toki iszsižadėjimai niekeno guodonės neušipelnys.

ALBANIETIS.

Netikėta mirtis.

Waukegane, Ill. 5 d. Lapkri- czio szių metų, apie 6 walandą wakare, griždamas nuo darbo, ant rėlių Chicago Northwestern ge- ležinkelio likosi bėganczio trukio suwazinėtas ir ant wietos užmus- tas Mikalojus Mikloszewiczia. A. a. Mikloszewiczia paėjo isz Su- walkų rėd. Lazdijų miestelio, buvo 29 metų amžiaus; paliko paczią ir dwejetą waiukučių. Pri- gulėjo jis į wietingą Szwento Bal tramiejaus draugystę; jos kasz- tais tapo nulydėtas į bažnyčią ir dailiai palaidotas. Wisų giminių ir pažistamų praszau atsistuti už jo duszią. WENCKUS.

Isz Cincinnati, Ohio.

Musų miesto lietuwiai apsigi- wo su sawo wadowu: už wadową jie sau iszsiirinko lenkų kunigą. Pažadėjo jis į mėnesį pasirupinti kitą bažnyčią, kur galėtume lai- kyti mitingus ir parstraukti lie- tuwų kunigą, kada tik panorėsim; tuom tarpu praszlino ir metai, o mes wisgi neturime sawo bažny- czios ir turėjome iszsklaidyti po kitas, swetimas. Terp musų bro- lių žydi czia girtuoklystė ir pa- leistuwytės: yra czia gana tokių lietuwų, kurie, turėdami senoje tėwynėje paczią ir waikus, czia paleistuwauija su mergoms. Ma- žai yra lietuwų norinczių apsi- szwiesti skaitydami knigas ir lai- kraszčius, bet wieton to, girtuo- kliaudami nupeni saliuininkus.

Isz Mahanoy Plane, Pa.

Lost Creek kastynėse atsitiko nelaimė: trys kalnakasiai likosi ant wietos užmuszi, o tarp jų ir musų brolis, 21 m. Juozas Sena- waitis paeinantis isz Mikalinos kai- mo, Prienų parapjos, trys gi, nors iszluko gywi, bet ir tuos reikėjo gabenti į ligonbutį ir nežinia ar juos nuo myrio iszgelbės ar ne. Prie- žastis nelaimingo atsitikimo yra ta: iszgręžė mat dwi skyles ir jas užprowyję padegė. Bėbėgant nuo czia lampa užgeso ir tamsoje darbininkas padegęs skyles įkiszko koją į plyszį ir negalėdamas jos isztraukti, szaukėsi pagalbos; ant to ir subėjo kiti darbininkai, kurie apie padegimą užprowytų skylių nieko nežinojo, norėdami ji iszliuosuoti. Tuom tarpu abi skyles szowė ir esanczius czia dar- bininkus užbėrė dideliais anglių szmotais; lietuwį bewaik wisai aukapojo.

Nusinudodino.

Shamokine, Pa. nusinuodino dudorius (wargamistra) lietu- wiszkos bažnyczios. Jonas Stan- kewyczia. Neseniai, nežinia ko- dėl, apleidė jį jo moteris ir atsi- traukusis apsigyweno kituose na- muose. Stankewyczius, pereitą panedelį, nuėjo pas sawo moterį, bet kad ta ne norėjo jo įleisti į sawo namus, iszgrėdė diktai nuodų ir pabaigė gywenimą prieszais namus sawo paczios. Ta buvo teip kietos szirdies, kad ir kuno pasimirusio wyro neįleido į sawo gywenimą.

Reikaluose musų žmonių.

Matėme priesz paskutinius rin- kimus, kada daugelis dirbtuwų buvo sustoję, daugybė lietuwų ne turinczių darbo, yra jų dar ga- na ir dabar. Ar gi ne galima but, jeigu jau ne praszalinti tą bedar- bę, tai nors truputį jį sumažinti? Jeigu tik kiek Amerikos iszdirbystė pakrypta, daugiausiai turi nukęsti musiszka, nes retas isz jų numano kitokį darbą, kaip tokį kur wien žmogaus wiko te reikia; labai mažai terp lietuwų yra kam nors tikusių amatninkų. Retas isz mu- eiszkių rupinasi, kad sawo wai- kams geresnę ateitę suteikti isz mokinus juos kokio nors amato. Atkeliawę isz Lietuwos newa a- matninkai pasirodo daugumoj ne- tinkanti su sawo darbu Ameri- koj, nes czia reikalauja dailesnio ir geresnio darbo negu Lietuwj po kaimus. Jeigu suaugusiam

žmogui sunku yra gerai amatą iszmokti, tai kodėl lietuwiai nelei- dzia sawo waių, kol dar jie jauni, mokintis pas geriausią amatninką, bet welyja, kad jie, kol maži, walkiotus po ulyczias, pasaugę gi eina uždabauti ir ima tokį jau darbą, kur teiposgi wien wiko reikia. Kodėl paweikslan wokie- czius mažiaus kankina bedarbė? Todėl, kad jų kur kas mažiaus tinkanczių wien prie gywulio darbo, o daugias iszmokusių specialiszka kokį nors amatą. Taigi kodėl musų broliai turinti waikus ne pasistengia jų pri- derancizai iszmokti amatų, bet el- giasi teip, kad waiikai seka takais tėwų, mergaitės gi lau- kia wien jaunikiu, kuris norėtu jį westi. Jeigu terp lietuwų bu- tu dangiaus gerų amatninkų, juk galima but įrengti kooperaty- wiszkas dirbtuwės: waiikai isz- mokę Amerikoj amatų duoty czia sawo mokslą, suaugę gi, bet nemokanti to, duoty pinigų ant įrengimo dirbtuwės. Tokios dirb- tuwės butu toliaus ir mokslai- nėmis kitiems lietuwų waiikams. Jeigu diktai tokių kooperaty- wiszkių dirktuwų lietuwiai su- jungtoms spēkoms turėtų įrengi ir jeigu daugias terp jų butų gerų amatninkų, jose rastu sau dar- bą daug lietuwų sunkiuose be- darbės laikuose. Užlaikytojai jų ne tik turētu sau pelną, bet ir at- liktu gerą tautiszką darbą ant naudos wisų lietuwų. Czia ne daug reikia: reikia tik gero noro ir supratimo, o pirmiausiai — reikia waiikus amatų mokinti; tas ir ne brangiausiai atseit. Įrengti gerų dirbtuwė neįstengs wienas ar- du, bet kodėl czia ne gal susidė- ti szimtas? Paweikslus, kokios tu- ri but kooperatywiszkos dirbtu- wės, kurių sawininkais yra wisi dirbanti dirbtuwėj darbi- ninkai, duoda Prancuzijos darbin- kiai. Czia skaitlius kooperaty- wiszkių didelių dirbtuwų darbi- ninkų uždėty, be jokio prisidėjimo kapitalistų, dauginasi kas metas. Pinigai, kokius lietuwiai iszlei- dzia po saliuus, jeigu ant to but apwerzcziami, kiek tai gero atga- bentų! Swarbiausiu wienok but tas, kad wieton sziądieninės neu- žkantos užsipelnytume paguodę swetimauczių, kurie godoja tik tuos, kurie su nauda wisuomenei gywenti moka.

Tėwynės mylėtojų drau- gystės reikaluose.

45 nr. "Vienybės" p. Kazake- wyczius patalpino atsiszaukimą su užklausimu: ar naujai užsidė- jusi "Tėwynės mylėtojų Draugys- tė" yra prieszinga "Susiwenyji- mui Lietuwj Amerikoj" ar ne? Idant ant to klausymo atsakyti, rei- kia wisada atminti, kad nė meilė, nė neužkanta niekada ne eina isz wienos tik pusės: meilė papras- tai meilė gimdo, neužkanta gi panaszų į sawę waisių iszduoda. Jeigu terp jų dwejų musų tau- tiszkių draugyszkių žydės brolisz- ka meilė, tasyk ir naujai užgimu- si neužstos kelio Susiwenyjimui ir atbulai. Kasliak gi lietuwystės, tai isz atsiradimo kitos draugys- tės turinczius už mierį žmonių apszwietimą galima wien džiaug- tiesi; jeigu toliaus draugystės gy- wės sutikmėj, gal pasidalinti darbu: wiena iszleidžia apszwie- czianczias žmonių protą knigas, kita gi gal sawo spekas apwersti ant pagerinimo mokslainių. Nors butu ir prieszingai, tai ir konku- rencija terp draugyszkių nauda lietuwystei galėtu atgabenti, nes wiena kita priwerstu labias dar- buotiesi ant lietuwystės labo, wie- na kitai nenorėtu apsileisti ir tos butu wirszus, kuri daugias naudos atgabendų. Mums dar per anksti centralizuoti wisus tautiszkus reikalus ir jų užžiura pawesti wienai tik waldžiai, nes mes dar ne pratę dirbti be pailso: dirba- me mes, jeigu prie to aplinkybės priwerčia, kitaip galėtume wisai apsištoti ir užmigti. Ką gi isz to

lietuwystė pelaytu? Ant cen- tralizacijos ne tinka ir nesutai- kus musų budas, nesupratimas wiens kito mierių, neužkanta nuo- monių. Kada tie asztrumai sziek tiek nusigalas, tasyk galima bus pakelti kalbą apie sucentralizawi- mą musų tautiszkos waldžios. Szįdien galime wien rinkti į wieną kruwą wienai tinkinczius, wienokias turinczius nuomones ir ant to pasiremę dirbti teip, kad darbas nors sziek tiek butu lietuwystei naudingas. Ne reikia isz syk kėsintiesi dirbti teip kaip norėtume, bet jeigu tai ne gali- ma, reikia dirbti teip, kaip gali- ma, bet ant naudos lietuwystės. Musų žmonių budas, nuomonės jų waldžiotų juk ne persimainys umai, nors to ir kasžin kaip no- rėtume. Todėl mes priwalome tai- kytiesi prie tų iszlygų, kokios yra ir jas ant wisų labo pakreipti, jeigu idealiszka wienybėsutweri nega- lime. Sutweri geresnes iszlygas, teisingai sakant mes ir nesistengia- me; teisybė, szaukiame į wienybę į brolystę, bet wisgi reikalauja- me, kad ant jų naudos kiti dalį sawo nuomonių aukautų, bet kad nuo mus nieks aukų reikalauti ne- drystu. Ant tokių iszlygų juk mes niekada į idealiszka wienybę nesueisime. Tegul todėl dirba kiek wienas teip, kaip jam jo nuo- mones liepia.

Isz Brooklyn, N. Y.

Musų sena Sz. Jurgio parapija numirė, o jos prab., kun. Juodi- szius, iszswažiawo ant farmų; isz- nyko ir korespondentai, kurie terszė musų naująją parapiją. Da- bar musų naujoji parapija stowi gana gerai: nuo 1 d. Sausio 1896 m. iki 1 d. Spalių 1896 įplaukė į parap. iždą \$35,91,36 Iszdaminių turėjome 16,75,77 Pasilieka ižde 1915,59 Wyskupo bankojo yra sudėty 2937,40

Turime wiso labo \$4852,99 Tai yra stowis musų naujos pa- rapijos. Neweizint ant užpuolikų ir naikintojų, darbai gerų žmonių geras waisius atnesza.

J. Skinkaitis, parap. sekr.

Isz Dr-tės Sim. Daukanto.

Ant paskutinio mitingo Dr-tės S. Daukanto, nauja wyriausybė užėmė sawo wietas. Tapo paro- dyta, kad Dr-tė turi 120 sanarių, o kasoje pinigų \$418,37. Kiek knygynė egzempliorių knigų, nėra pasakyta. Perskaityta per metą 814 egzempliorių. Isz skaitymo įplaukė į kasą \$2.95. Nutarimai szie: įtaisyti sanariams szarpas teip kaip kitų draugyszkių, už- pirkti už mirusį a. a. K. Saluczką miszias ir pabaigoje Sausio at- grajiti teatrą.

Poreitą nedėlią, ta pati Dr-tė turėjo sawo 3-čią metinį apwai- szcziojimą, kuris buvo atlik- tas su kalboms, deklamacijoms, dainoms ir muzika: 1) Kalba J. Aleksandrawicziaus, seno prezi- dento, 2) Dekl. R. Majaukiu- tės, 3) Daina su muzika: "Kur banguoja Nemunėlis", 4) Kalba A. Olszewskio, 5) Dekl. K. To- leikiutės, 6) Muzika, 7) Dekl. ir dainos waių isz Lietuwiszkos mokslainės, 8) Kalba J. Dichawi- cziaus, 9) Daina "Motinėle ma- no", 10) Kalba D-ro Stupnicko, 11) Dekl. Chas. Majauskucio, 12) Kalba A. Žemacizio, 13) Dekl. J. Budgino, 14) Kalba kun. M. Krauczano, prab. liet. parap., ant užbaigos lietuwiszkas mar- szas.

Wisas apwaiszcziojimas atsi- laikė labai gražiai, tik tai užpaka- lyje radosi keletas tamsunų, kurie netiktai kad patys ne klausė, bet dar ir kitiems nedawė sawo rėkawimais, pamėkszcziodami kalbėtojus. Žmonės sako, kad tai buwė koki demokratai, kurie teip darė.

K. Pocus, sekr.

UŽSIRASZYKIT "LIETUVA",

HYGIENĄ

— arba —

Mokslas apie užlaikymą sveikatos,
pagal Berners'ą.

[Tąsa].

Taigi matote, kad ant užlaikymo sveikatos reikalingas yra ir KRUTĖJIMAS.

Ant galo potam vėskam, apie ką kalbėjome iki šiol, ką darys mūsų vaikas? Ko mes visi ant galo reikalaujame dirbė per isztisą dieną? Reikalaujame pasilsio. Negalėtume pradėti ant rytojaus nė jokio darbo, jeigu nesudirbtume miegu. Taigi po krutėjimui, po darbui, reikalingas yra *pasilsys*.

Bet kad apie kiekvieną iš tų reikalingų ant palaikymo sveikatos, taigi ir mūsų gyvybės daiktų kalbėsime toliaus placiaus skyrium, todėl paantrinam juos čia, kad geriaus galėtume viską palaikyti atminty.

Ant užlaikymo sveikatos, taigi tvirtybės ir gyvybės, mes neatbutinai reikalaujame šių septynių daiktų: 1, šviežio oro, 2, valgio ir gėrymo, 3, šilumos, 4, czystumo, 5, šviešos, 6, krutėjimo ir 7 pasilsio.

Szwiežias oras.

Žinote labai gerai, kad be kvėpavimo gyventi negalima ir bereikalo tik laiką praleistume apie tą mastydami ilgias.

Yra vienok žmonės, kuriems reikia parodyti labai aiškius pavyksius, idant juos galima butu pertikrinti. Matėm žmogų, kuris kiso paukštelį po stikliniu dangčiu ir su papagelba atsakancios prietaisais iš po to dangčio ištraukė orą, pakol paukštelis nepuolė pusiau užtroškęs; tada vėl įleido oro ir tuojaus nelaimingas paukštelis vėl atgijo; ne norėjau ant to žiūrėti ir tikiuosi, kad ir jus nenorėtumėte žiūrėti ant tokio kankinimo gyvo sutvėrimo: visi juk žinome, kad be oro nieks gyvu pasilikti ilgai ne gal ir todėl nėra reikalo kankyti nelaimingo paukštelio ant persitikrinimo apie tai.

Bet yra daiktas, apie kurį ne kiekvienas žino, arba apie ką ne visi rupinasi, tai yra, kad neatbutinai reikia, kad oras butu czystas ir szwiežias. Argi tai sveika kvėpuoti ne czystu, pagedusiu oru? Bet ne visi apie tai rupinasi, kad jį visada czystą užlaikyti. Tas vienok yra neatbutinai reikalingas, nes jeigu jau apleisime kitas priežastis, (kurių yra labai daug, kaip tai toliaus pamatysite) mes patys gadiname orą nuolatai kvėpuodami ir tai teip, kad jeigu viename kambaryje atsirastu daug žmonių, o pagedus oras ne turėtu per kur iszeiti, kad jį vieta galėtų ateiti szwiežias, be abejonės visi čia susirinkę turėtu apsigirti ir jeigu tokiame ore turėtu dar ilgias pasilikti, iszmirtu visi viens po kitam.

Gal skaitėte apie tai pasakose. Apsakysiu asz jums vieną atsitikimą apie kurį pats skaiciau. Wiena szejmyna, norėdama linksmai praleisti kalėdas, užsirasė daugel pažįstamų ir parėngė szokių. Bet kad buvo gana szalta, o szejmynikas norėdamas, kad svezčiai szalcio ne jaustu, užkamsė sandariai duris ir langus ir prasidėjo szokiai. Kambarys buvo mažas, žemas, o szoko jame per visą naktį apie 30 žmonių. Rytmetį buvo oras teip pagedus, kad nuo jo 16 szokėjų apsigirgo, o du iš jų ir pasimirė.

Kokį to atsitikimo priežastis?

Priežastis to, ir jam panasijų liudny atsitikimų yra ta, kad oras, kurį kvėpuodami mes į savo plaučius įtraukiame, skiriasi nuo to, kokį iszpuciname laukan. Sudėtiniai iszpusto iš mūsų plaučių oro ne visi yra tame kokį kvėpuodami į plaučius įtraukiame. Ir teip:

Tokių sudėtinų oro iszeinancio iš mūsų plaučių yra vanduo. Galite tą patys patėmyti. Žinote, kad szaltoje dienoje galima matyti garą iszeinantį iš mūsų burnos. Garas tas susideda iš labai smulkių vandens dalelių ir jeigu tasyk uždengete burną, tai ant to užsidengimo užsilaiko tie garai paveiksle smulkių vandens laszelių.

Szaltoj vasaros dienoj ne matome tokio garo, bet visgi jį iš plaučių iszpuciname; galite apie tai persitikrinti prikisę ties lupoms veidrodį (zerkolą), kuris tuojaus pradės rasti. Teisybė, mūsų ore visada yra vandens garai, bet jų yra čia kur kas mažias, neng tame, ką mes kvėpuodami iszpuciname.

Dar yra viens daiktas, kurį mes iszpuciname kvėpuodami, bet to negalime matyti, nes tai gasas be parvos teip kaip ir oras. Galima vienok apie tai persitikrinti: užtenka paimti stiklinaitę ir trečdalį jos pripilti kalkių vandeniu; jeigu paskui per kaklą stiklinaitės pustumėte iš burnos į tą kalkinį vandenį stiklinaitę, pamatytumėte, kad tasai vanduo persimainė, susidrumstė.

Jeigu krutiname druziai tą stiklinaitę, vanduo nepersimaino, nes susidrumscia, bet kaip tik prie jo prisigriebia mūsų kvapas, vanduo tuojaus susidrumscia. Garas kuris yra priezaszcia to vandens susidrumstimo, kurį mes iš mūsų plaučių iszpuciname kvėpuodami, vadinasi anglerugsztis.

Ir jis randasi mus apskriejanciam ore, bet čia nėra jo teip daug, kaip tame, ką mes iš plaučių iszpuciname. Su kvėpavimu iszpuciname ir kitą medegą: labai smulkias dulkelis mūsų kuno, bet jau su visu pagedusias ir nereikalingas. Negalime jų matyti, nes jos labai smulkios, bet lengvai jas galime užuosti. Ten kur daug žmonių kvėpuoja, kvapas ne geras, tokio kvapo czystame ore nėra.

Dabar reikia dar šį tą pasakyti apie mūsų nosį. Jums gal rodosi, kad nosis žmogui visai nereikalinga. Girdėjimas, regėjimas, dasiltėjimas rodosi jums neatbutinai reikalingas, bet kas link nosies, jums rodosi gal, kad be jos galėtumėte lengvai apseiti, vien tabokiams jos pagailėt.

Malonu yra vuostyti kvepiancią rožę arba kitokią kvietką, malonus yra ir kvapas duonos iszakusiam žmogui, bet apart to, jums gal rodosi, kad nosis visai nereikalinga.

Dabar pasakysiu, kodėl nosis teip mažai mums naudos atgabena. Delto, kad retai iš jos pagelbos ir persergėjimo pasinaudojame. Iš visų jausmų vuostimo mažiasiai reikalaujame, jį niekiname teip, kad daugelis žmonių visai ne jaučia bjaurių dukų, nes jeigu tą jausmą, neiszkę bjauraus oro, kuriuom tankiai kvėpuoja.

Vuostymas yra labai naudingas ir reikalingas daiktas, reikia tik šį jo tankiai naudotiesi, o busime daug sveikesni negu esame, nosis apsaugos mus nuo daugelio ligų, ir tai tokių, nuo kurių, sykį joms pas mus atsilankius, sunku jau iszsiluosuoti. Nosis persergsti mus, kad oras, kuriuomi kvėpuojame, yra neczystas ir pavojingas mūsų sveikatai. Žmogystos, kurios tankiai naudojami iš pagelbos savo nosies, negal isztrivot pagedusiam ore ir stengiasi visai jį atnaujinti, į vietą pagedusio įleisti szviežio, prieszingai vėl tie, kurie paniekino tą savo persergėtoją, gal kvėpuoti ir visai pagedusiu, nors tas naikina jų sveikatą, o jie to iš syk nejaucia, tik tas atsiliepia vėliaus.

Jeigu iš lauko, kur yra szwiežias oras, įeitis į mažą kambarį, kuriame yra daug žmonių, jaučiate sunkų orą kambary, užuodiate negardų jo kvapą, ko vienok kambaryje esanti visai nejaucia. Ir jus teipogi, iszbuve valandą tame kambaryje, pripsate kvėpuoti pagedusiu oru ir nejausite jau to, ką jautėte iš pradžių, kada čia iš lauko įėjote, o vienok oras čia nepersimainė ir jis gal užtenktų jūsų sveikatai, kaip ir visų kambaryje susirinkusių.

Szwiežias oras, yra tai sumaiszymas dviejų gazų.

Pirmutinis iš jų, pramintas oxygenu, yra gasas, kuriame gal degti visokia medega, kaip antai: medis, anglys, siera, kerosinas ir t. t.

Antras, tai yra azotas, neturi tokių ypatybių.

Negalėtume mes kvėpuoti vienu tik oxygenu, bet oxygenas sumaiszytas su azotu tinka tam tikslui, visai teip, kaip, paveikslan, spiri tą galime gerti, jeigu jį sumaiszysime su vandeniu, bet vieno spirito be vandens gerti negalima.

Mums kvėpuojant, oras įeina į mūsų plaučius, kurie iszrodo lyg jurių pintys (spungė). Juose tai yra smulkus burbuliukai oro pripusti ir laibytės dudelės su krauju; dudelės tos tęsiasi szale tų burbulėlių teip, kad jas nuo jų atskiria tik plona plėvutė. Per tą tą plėvutę atsiskiria iš kraujo nereikalingos, sunaudotos jau dalelės medegos susirinkusios iš visų kuno dalių (vanduo, anglerugsztis ir nereikalinga jau gyvo kuno medega, kaip jau jums pirmiaus sakiau) ir per ją įeina szwiežias oxygenas, teip mūsų organizmui reikalingas.

Gal ne kartą girdėjote prilyginimą žmogaus gyvasties prie degancios žvakės?

Parodysiu čia keletą pavyksių kaipo darodymą, kad tasai prilyginimas yra teisingu.

Jeigu degancią žvakę pastatysime teip, kad prie liepsnos negalėtų prisigriebti daug oro, tasyk ji greitai sunaudos atsiradusi ten oxygeną ir užges. Lengvai tą galima iszbandyti uždengus degancią ant stalo žvakę stikliniu kloszu, kurio krasztai prie stalo pavirsziasu pritiktų teip, kad ne liktų nė jokio plysio.

Teip jau ir mes, jeigu netektume szviežio oro, tuojaus numirtume; jus tą gal žinote ir be mūsų pamokinimo.

Jeigu degancią žvakę pastatytume vietoj, kur yra oras sugedęs, liepsna jos bus mažai, silpna — žvakė silpnai žibės. Ir mes, jeigu kvėpuosime tokiu oru, iszrodysime ligustais.

Žvakę degdama iszduoda nedegantį gazą, o mes kvėpuodami iszpuciname tokį jau gazą (anglerugsztį), kuriuom kvėpuoti negalime.

Taigi turime tame svarbiausią priežastį, kodėl oras pagenda: tuomgi yra mūsų pacijų kvėpavimas.

Dabar noriu jums suteikti gerą rodą, jeigu norite sveikais pasilikti.

(Toliau bus).

Isz wisur.

Wengrijos sostapilė, Peszte, tapo nuo wietos atstatytas Amerikos kansas Hammond. Jis likosi apskystas už girtuokliavimą.

Angliskose Indijose, mieste Skolapus, iszbadėję gywentojai užpuolė ant jawų krautuvių, iszmusė duris ir paėmė 1500 maisų su jais. Policija, negalėdama kitaip iszskirstyti baduolių, pradėjo į juos szaudyti: užmusė 4 ir paszowė 5 žmonis.

Pradžioj pereito mėnesio iszdegė priemiestis miesto Kanton, Chiniečių kraszte (yra tai didelis, turintis apie 1½ milijono gywentojų miestas). Ugnelė pasirodė apie 8 walandą wakare ir traukėsi iki pusiaunačty. Į teip umą laiką iszdegė su wirszum 2000 namų.

Netoli stacijos Taganrog, 12 d. Spalių, susidaužė pasažierinis geležinkelio traukis. Priežastis susidaužymo yra ta: beleidžiant traukį į atsakancias rėles, nulužo prietaisai iszkleipianti sėnis, todėl dalis traukio įėjo į wienas rėles, kitą gi į kitas. Traukis įbėgęs į neatsakancias rėles užbėgo ant sustatytų wagonų ir su jais susimuszė. Wienas pasažierius wisai likosi ant wietos užmusztas, kiti turėjo mirtinai sudaužytą galvą; apart tų, dar keletas pasažierių sunkiai yra apklutę. Susidaužė ir keletas wagonų.

Terp ostijakų ir tunguzų (gywentojai Siberijos) siaucia dabar rauplės, kurios jau nuo pernai naikina tuos likucius tautiszkų gawalų; szmet smarkumas ligos neiszpaskaytas. Ostijakai noriai duotu raplės čiepyti ant apsisaugojimo nuo ligos, tik nėra kam tuom užsiimti: nėra nė gydytojų nė felcerų, ne gal jie nė cziepu gauti. Mat tokia wisur prakeikta maskolių rėda! Tuom tarpu juo toliaus, juo liga eina smarkyn. Yra szejmynos isz kurių likosi wos mažai waikeiai, kurie be tėwų teipogi badu turės mirti; yra namai, kuriuose wisi iszmirė — nieks ne užsiliko; isz tulų apskriečių isznyko wisai gywentojai.

Neseniai praneszėme mūsų skaitytojams, kad Londone likosi suimta moteris amerikonszko milijonieriaus isz San Francisco, Castle'o, už paprastą wagystą: Amerikos didturczio moteris wogė wisokius taworus Londono pardawynycziose. Sudas wyrę, teisybė, iszteisino, bet jo moterį rado kalta ir nusudėjo ant 3 mėnesių į kalėjimą. Ne žingeidu, jeigu wagia alkanas žmogus, bet ką gi jau sakyti apie wagystas turinczių milijonus turtų! Žingeidu butų žinoti isz kur ir kokiu budu tie milijonai susirinko.

Kaip ne naudi yra žydai ir kokius iszduoda waisius susiartinimas jų su kricszczionėms, apraszo wieną atsitikimą Wsarszawos laikrasztis "Wiek". Neseniai wienoje Wsarszawos moksloineje patėmyjo, kad mokintiniai pardawinėja knigas ir dalis apsirėdymo, kokias paima isz namų. Moksloineje užweizėtojas pradėjo klausinėti ir sztai kas pasirodė: waiszcziai 12-14 metų isz tikro prekiau wknigomis ir drabužiais, darė tą ant prikalbėjimo wieno sądraugo, 13 metų žyduko. Žydukas skolindawo waiiams pinigų ir imdawo po 5 kap. palukų nuo 20 kap. paskolintų už kiek wieną nedėlią, taigi po 306% ant metų. Isz pradžių žydukas noriai skolino, bet kada atėjo laikas užmokėnio, waiikai nedrįso tėwams pasakyti teisybę ir todėl prikalbėti žyduko, neszdawo sawo daiktus ir knigas parduoti

į žydu kromus. Žinoma, kada tas apsirėszkė, moksloineje užweizda praszalino teip iszmislių žydelį.

Paryžiuje, Prancuzijoje, iszeina isz wiso 2291 laikrasztis; pereituose metuose buvo jų daugiau, nes 2401. Kokių laikraszczių skaitlius sumažėjo, galima matyti iszszytyskaitlinių. Laikraszczių su wienais tik apgarsinimais iszeina dabar 25, buvo gi jų pereituose metuose 31; laikraszczių paskirtų dailės mokslo iszeina 44, buvo gi jų pereituose metuose 49; finansų reikalams iszeina 181, wieton 193 pereituose metuose. Žymiausiai sumažėjo skaitlius katalikiszkų laikraszczių, nes nupuoė nuo 82 iki 69; literaturos laikraszcziai nuo 54 ant 46; sporto laikraszcziai nuo 48 ant 46; magnetizmo nuo 17 ant 10; mediciniszkai nuo 191 ant 175; muzikos nuo 31 ant 24 ir kitokių moksloiszkų laikraszczių nuo 82 iki 75. Politiszkų kasdieninių laikraszczių iszeina Paryžiuje 163. Provincijose skaitlius laikraszczių pasididino, bet ne politiszkų; skaitlius politiszkų kasdieninių laikraszczių iszeinanczių wisokiuose provincijonalszkuose miestuose siekia 1060; ne politiszkų gi laikraszczių iszeina 3556. Taigi isz wiso Prancuzijoje iszeina 7644 laikraszczių.

Brazilijos parlamentą, senatorius Coelho Rodriguez, padawė sawo adirbtą projektą tiesų, kas link swetimų ateivių į Braziliją. Pagal tą projektą: nuo ateinanczių metų nebus kasztais wieszpatystės, sztėto arba miestų gabenami nė joki swetimi ateiviai. Nuo to laiko galės atkeliauti į Braziliją pasažieriai III kliasos jeigu jie darodys, kad atkeliauw sawo kasztu, kad moka raszyti, skaityti ir rokundu, kad turi užtektinai turto ant pradžios, arba kad moka kokį nors amatą, kuris suteiktų jiems užtenkantį ant gyvenimo reikalų uždarbį. Darbinjikai kontraktuoti kompanijų arba žemės sawinjkų gal atkakti, bet tasyk darbdawiai turi gwarrantuoti atėjusiems užlaikymą. Nežinia ar tasai p. Rodriguezo užmanymas taps parlamento priimtas. Jeigu jis taptų priimtu, tai per tai daugiasiai nukėsti turėtų lenkiszki ateiviai, kurių dabar daugiasiai atkanka Brazilijos arba atskirų jos szlėtų kasztais; terp lenkų teipogi bewaik didžiausias yra nuosztimis nemokanczių rasztu ir rokundu; amatnjikai isz Lenkijos labai retai keliauja į kitus tolimus krasztus, o jau traukti į Braziliją wisai nenor. Ant galo Lenkija, kaip ir Lietuwa, gerų amatininkų ir namieje neturi per wierz. Tiesos tos užkerta kelią ir lietuviams, jeigu ir terp jų atsirastų daugias norinczių Brazilijoj laimės jieszkoti.

Pasažierinis traukis Wsarszawos Wilniaus geležinkelio, bėgantis isz Wsarszawos į Wilnij, netoli Sokolkos, Garteno gub. susimuszė su taworiniu, 6 keleiwiai likosi užmusztai, 13 gi yra sunkiai, o terp jų keletas mirtinai, suzeistų.

Swetimi balsai.

Wokiszkas moksloiszkas laikrasztis: "Dr. Pettermann, Geogr. Mittheilungen" paskutiniame sawo numeryje patalpino trumpą žinutę: Apie Kuroniszkos žemės sruogos (Kursche Nehrung) gywentojus. Raszėjas to stripsnelio, Jos. Dahmann, skaito gywentojus dwiejų walszczų tos žemės sklypelio už latwius, tuom tarpu paduoti paweiksiai jų kalbos paduro, kad ta artėnė lietuwiszkai negu latwiszkai, nors gywentojai wartoja ir daug latwiszkų žodžių. Žodžiai: esu, esi, yra, tews, motė — yra tai grynai lietuwiszki. Gywentojų isz wiso ant tos sruogos, walszcziuose Nidden ir Schwarzort, yra 1600 žmonių; jie

bewaik wisi žvejai: wokiecziai į tą newaisingą žemę nesiwržia.

Kuroniszka žemės sruoga yra siaura ir ilga, atekiria jį Nemuno įplauką nuo Baltiko jurių, priguli Klaipedos pawiecziai, Karaliaucziaus apskriczio, Prusų Lietuwų. Seniaus ir žemė čia buvo waisingesnė, taigi tada ir kaimų ir žmonių buvo čia kur kas daugiau. Kada jurių wilnys ir wėjas užneszė ją pieskomis, augusios pirma dar grios iszdžiawo, ant newaisingos žemės ir seniaus buwė kaimeliai isznyko, gywentojai parsikėlė kitur. Apie augszcziaus paminėtus kaimus yra dar ploteliai, kaipo oazai, waisingos žemės, ant kurios gywentojai sėja po truputį jawų ir daržowijų. Plotai tie wienok kas metas mažinasi: žmonės be pasekmės kariauja su naikinanczia jurių wilnių ir wėtrų pajiega. Netoli jau laikas, kada isz žmonių rankų pawerž ir tuos sklypelius didesnė gamtos pajiega: ir jie pawirs į newaisingą pieskyną, kaip pawirto ir kiti plotai; isznyka ir čia mūsų brolių dar szįdiens apgyventi kaimai, ir jie turės keltis kitur, kaip persikėlė ir anie pirma gywenę isznykusiuose kaimuose.

Wilniuje maskoliai, 13 d. Spalių szijų metų, apwaiszcziojo iszkelmingai paminėjimą szmito metų nuo užgimimo Murawjewo „koriko“. Moksloineje teipogi dieną iszkelmingai apwaiszcziojo į susirinkusius įcerkwę mokintinius ir mokintojus popas laikė kalbą iszgirančią Murawjewo darbus ant apszwietimo krasztu atliktus.

Toliaus, rodosi, kwailinimas eiti negal. Galima Murawjewą iszgirti, kad jis suwaldė lenkų pasikėlimą, bet kaslink apszwietimo žmonių, Murawjewo nieko nepadarė, bet prieszingai, jį apstadbė ir tame pasinaudojo tokiais įnagiais, kokiais ne butų iszdrįsęs naudotiesi ne joks Tamerlanas arba žmogėdys. Ne kas kitas, kaip Murawjew pasirupino, kad lietuviams ir szįdiens ne daleista turėti knigas ir laikraszczius sawo kalboj.

Ekonomiszkai Murawjew teipogi Lietuvą nupuldė, įstūmė į tokį purwųną, kokiame ji niekada nebuvo: priesz lenkų maisztą, ypaczgi Žemaitija buwo wiena iszturtingiausią krasztą, szįdiengi po 30000 lietuvių kas metą isz jos priversti kraustytiesi į swetimus krasztus duonos jieszkoti.

Tegul mums atleiddžia maskoliszki laikraszcziai, jeigu mes isztarsime, kad gėda yra tokius paszlemėkus garbinti, kokių buwo Murawjew. Jeigu maskoliszki Wilniaus urėdnikai turėtu kiek gėdos, ne garbintu beproczio buwusio čia satrapo, bet apie jį tilėtu. Murawjewo darbai ir užrubežiuose wisur žinomi, todėl garbinimu netikusio žmogaus jau nė užrubežiu nieks ne apgaus, tik nužemins tas garbintojus.

Padėkawonė.

Wardan. Draugystės Simano Daukanto iszreiszkis szirdingiausiaszčių wisiems, kurie prisidėjo prie 3-cio metinio apwaiszcziojimo tosgi draugystės, ypatingai aczių: kalbėtojams, Draugystei Dowydo Karaliaus, kuri po direkcija p. Kigo su puikiausia Chicago lietuwiszka muzika ir gražiausiom lietuwiszkoms dainoms prisidėjo prie to mūsų apwaiszcziojimo, mokintiniams Chicagos lietuwiszkos moksloineje, kurie po direkcija mokintojus, p. Daugelawycziaus, deklarawo, ir wisiems Chicagos lietuviams, kurie nepatingėjo ateiti ant to apwaiszcziojimo.

Dr. M. J. STUPNICKAS.

MITINGAS.

Subatoj, 14 Lapkriczio, 8 w. wakare, salėje F. Majausko, 3301 Laurel St. Lietuwiszkas Politiszkas Szilwenyjas laikys sawo mitingą, ant kurio delegatai isz wisų lietuwiszkų klubų yra užprasozomi pributi.

P. JONAITIS, prez.

Wietines žinios.

— Agentas "American Varnish Co." Morel, su savo draugu Nelsonu, atsilankė į Szymanski krautavę, po n. 941 ant Robey ul. Czia Morel, shtukawodamas perėjo už liades ir norėjo paimti cigarą; Szymanski gi, teipogi shtukawodamas, paėmė rewolverį ir susukęs "szalyn nuo cigarų," patraukė ir įvarė Morelinui kulka į koją. Paszautąjį nugalėtoją ligonbutį, bet ant nelaimės, užsinuadino kraujas ir jis pasimirė. Szymanski likosi suaresztuotas.

— Wiena tik pereitos pėtnyčios dieną ant Chicago Burlington ir Quincy geležinkelio, ant sženių bėgančių per Chicago, trys žmonės likosi trukių suvažinėti. Po Lowndale tapo pervažiuotas geležinkelio tarnas Cannedy ir ant wietos užmestas. Ties Pauling ul. likosi pervažiuota Marya Petrel ir teipogi ant wietos užmesta. Charles Glick, geležinkelio darbininkas tapo pervažiuotas ant Loomis ul. ir nors ant wietos ne atliko, bet teipogi turės mirti.

— Pereitos subatos rytą Chicagoj daweišis aiskiai matyti sziarės szwiesa (Musų žmonės jos paprastai bijosi ir laiko už ženklą karių ir kitokių žmonių kankinančių nelaimių; pas mus, kaip kada ji pasirodo kaipo szwiesus, tankiai raudoni stulpai ant dangaus; sziariuose wienok jie daug pui-kesni ir kaip pas mus saulė, ten ta szwiesa apszwecia ilgas sziarines naktis). Dabar ne ilgai ji buvo matyt, nes wos apie 10 minutų szwietė, paskui užklojo ją debesys.

— Pereitos nedėlios wakarą, ant kertės Wabush ave ir Van Buren, kokia tai moteriszkė norėjo isz-szkarti isz dar bėgančio strit-kario, bet szoko teip nelaimingai, kad puolė ir galvą sudavė į stulpą kybancio geležinkelio ir tapo atgal atmeta po dar neprabėgusiu trukiui, kuris ją pervažiavo ir užmusciant wietos, kuną nuwėžė į Rolstono numirėlių sukwowim. Atėjęs czia sunus, užmuscioj pažino. Buwo tai Mare Mueller, apsigywenusi ant Commercial ave po n. 464.

— Isz Milwaukee į Chicago atplaukė P. Fritsch ant mažo, 40 pėdų ilgio, laiwelio, į kurį gal patilpti 15 tonų sunkenybės. Ant to laiwelio P. Fritsch rengiasi isz Chicago upe Mississippi priplaukti jurių ir apkeliauti aplink wisą žemę. t. y. atplaukti pietinę Ameriką ir Afriką ir wėl prisigriebęs Atlantiszko oceano sugrįžti į Ameriką. Kelionę tą pasitiki atlikti į 3 metus. Fritsch neturi nė pagalbinį, keliaus tik jis wienas.

— Kontraktorius Clark, isz Elgin, Ill. pereitos nedėlios wakarą, ant kertės Washington ir Dearborn ul. pamatė moteriszkę, matomai ne szlykszczią. Prisiartinio ir paklausė ar negalėtų jai kuom patarnauti; ta atskė, kad prapulė savo vyrą. Kontraktorius pasiulė savo pagalbą ir moteriszkė maloniai ją priėmė. Nusėkė paskui ją į wieną tamsią priemenį, į kurią, kaip sakė jė jos vyras. Czia wienok moteriszkė szoko ant sawo gelbėtojaus, iszweržė masznę su pinigais, kurioje buwo 125 dol. ir paskui iszstumė iš laukan. Ant laimės policistas, kuriam ir pasipaskojė apiesawo nelaimę, Moteriszkė dar nespėjo isz czia pasitraukti, todėl ji tapo suaresztuota; kada ją suėmė, laikė ji dar paweržtą Clarko masznę rankoj.

— Pradžioje pereito mėnesio prapulė isz sawo gywenimo ant 32 ul. po n. 1012, lenkas Juozas Komorowski ir niekur jo negalima buwo surasti; paskui isz gywenimo persikėlė pas gimines į South Chicago ir pati prapulusio. Wakar wienok, koksai Trosz, kurisai seniaus pas Komorowski giweno, atėjęs ant policijos stacijos, ant Deering ul., papasakojo, kad jis ir kiti lenkas, Gostomski, rado, netoli La Grange, kuną prapulusio Komorowskio. Policijos oficerias, Bonfield, su laikė Troszą, nes pasakojimas rodėsi neaiszkus. Nurodytoj wietoj isztikro rado žmogaus kuną, bet jau supuwusį. Paskui tapo suimtas ir Gostomskis, o dabar rengiasi suimti ir Komorowskienę, nes policija nūziuri, kad jie wisi susitarę nugalabino Komorowskį.

Apie myslę.

Dar szigdien tikros žinios nėra, kiek McKinley isz wiso gawo e-lektoriszkų balsų, nes už keletą stety prowojasi: demokratai apwagino kelių stety republikoniszkus sudišias sakydini, kad tie suwogę jų balsus. Gal but, per nedėlią pasirodys wisa teisybė ir tada žinosime, kam priguli ta \$25 nagrados už atminimą. Kaip tik gausime tikras ofiicijalizskas žinias, tuojas pinigus prisišiusime tam, kurs atminė.

I skaitytojus.

Jau iszėjo isz pospaudos "Istorija Suwienytų Walstijų Sziarines Amerikos". Yra tai didėli kniga, turi puslapių 364. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokius czionai žmonis rado, kiek prie to wargo panesę; koki pirmiausiai žmonės pradėjo waziuoti į Ameriką, kokios karės buwo, kiek buvo prezidentų nuo pat pradžių sulys sziai dienai, koki ir kakis isz jų gero padarė del szios žemės; koki pirmiausiai miestai užsidėjo; koki geležinkeliai pirmiausiai tapo iszbudawoti, ir t. t. Ant pat galo taipinis konstitucija Suwienytų Walstijų, kuri yra reikalingiausi dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui sziroje Amerikos žemėje gywuenciam, idant jis pažint sawo tiesas, kokias jis turi pribuvęs į szia žemę—kas jam wale o kas ne wale ir t. t. Prekė jos tik \$1.00.

Kas užsimoka už "Lietuvą" isz wirszaus \$2 ant wiso meto, mes duodame tam puikią knigę 50c. wertės dawanų, kas užsimoka tik \$1 ant pusės metų, tam duodame dawanų knigę už 25c. Knigę gali iszsiirinkti sau isz musų katalogo, kas kokią nori, kad tik ne brangesnė per 50c. o mes prisišiusime dykai.

Raszydami mus ir pinigus prisišiusdami wisada uždeikite szitokį adresa:

A. Olezewskis
924 33-rd St. Chicago, Ill.
Pinigus siųskite registruotose gramose, arba per "money order", ar per čeką.

Apsisaukokit apgawiko.

Franciszkus Szledier, kuris Wilkes Barre, Pa. gyweno su swietima paczia, isiskolyjo wisiems szornikams iki kaklui ir pabėgo. Jis yra 34 metų senumo, geltonų plaukų, barzdą sykiais skuta, o sykiais augina; kalba ploniai. Jeigu kur atsiwiltu, meldži duot man žinią.

Frank A. Wirpsza
103 Grove St. Wilkes Barre, Pa.
[Joliet, Ill. atwaziawo isz Chicago koks Juozas Norkewiczius, skundėsi kad jau 3 dienos kaip ne walga. Gaspudinė dawė jam walgtį ir czystus marskinius ir tuojas czionai gawo darbą. Užsidirbęs \$15, atsiėmė sawo uždėstį, sugriebė czystas drapanas ir nuo gaspadinės \$0.50c. pinigų ir iszduimė nežinia kur. Jeigu kur atsiwiltu, duokite žinią ant adreso szito: S. Lukoszewiczius 506 Jackson St. Joliet, Ill.]

Reikalauja žmogaus,

Su familija, už korespondentą (klerką) į South Amerika. Gera alga ir wisa kelionė bus apmokėta, tur mokėti gerai lenkiszka ir lietuwiszkai kalbėti ir raszyti ir tur nors mažai suprasti apie drukawimą. Teiksis atsišaukti per laiszką į B. V. Land Co. World Office, New York.

Grand Opening!

Subatoj ir nedėlioj, 21 ir 22 Lapkriczio, bus didelis balius atidarymo naujo saliuono, pas Jurgį Petkų, 589 S. Jefferson str. Grajys puiki lietuwiszka muzika, bus szokiai ir kitos zabowos. Prasi-dės 7 wal. subatos wakare. Wisus lietuwisz sziudingai užgraszo atsilankyti. Su guod. J. Petkus. (22-11)

Balius! Balius!

Subatoj ir Nedeliuoj, 14 ir 15 Lapkriczio rengiu pasilinksmini-mo balių, po nr. 4612 Atlantic st., ant kurio grajys puiki muzika, bus szokiai, ir kitos zabowos. Užtai wisus lietuwisz sziudingai užkwiecziau atsilankyti. Balius prasidės 7 wal. subatos wakare, o 6 nedėlios. Teipgi tie, kurie yra prisirasę prie klubo szokė-jų, teiksis wisi pributi. Su guodone P. KARECKAS.

JONAS JUSZKA,
749 W. 22nd Street. Kerte Wood.
Pirmos klases Lietuwiszka Saliuna.

Užlaiko puikiasias arielkas, wynus, likierius, szwiežia alu ir kwepencius cigarus.

Podraug yra agentu distiliarnes Sam. Schutz, isz kurios pristato puikiasias arielkas ir kitus gerimus, kiekwienam reikalaujanciam in namus: ant baliu, wesialių ir kitokių reikalu, pigiau kaip wisi kiti. Už atwežima nieko nerokuoja. Kam yra per toli, gali apsiesteliuot per gromata, o užpraszymas bus tuojas iszpildytas. Neikit pas žydus, geriaus pas lietuwy, o gausite geresni tawora ir už pigesnius pinigus.

24as metinis Balius.

New York. N. Y. Dr-tė Sz. Kazimiero rengiasawo 24tą metinį balių ant subatos, 21mos dienos Lapkriczio, 1896m., salėje New Irving Hall, po nr. 214—220 Broome st. Balius bus labai isz-kilmingas. Įženga wisiems už dyką. Dėltogi užpraszo wisus lietu-wius ir lietuwaites, o labiausiai lietuwiszkas draugystes, kaip wietines teip ir isz telosnių miesteliu, idant teiktusi kuo skaitlingiausiai susirinkti. Pribu-kite biedni ir bagoti, kawalieriai ir ženoti; ženoti su bobelėms, kawalieriai su panelėms, nes grajys puikiausia muzika po direkciją p. J. Żilinsko. Su guodone Wm. MARTINAITIS, sekr

Didelis Balius!

Waterbury, Conn. Lietuwijų Politiszkas Kliubas rengia didelį balių ant naudos lietuwiszko knygyno, ant 25 d. Lapkriczio 1896, salėje "Turner Hall" 16 Jefferson str. Ant balius pribus isz New Yorko Mildos Dr-tė ir dai-nuos lietuwiszkas dainas, o orkestra grajys lietuwiszkus szo-kius. Balius prasidės 7 walanda wakare. Įženga wyrams 25c. o moterims ir merginoms dykai. Wisus lietuwių ir lietuwaites sziudingai užpraszo atilankyti.

KOMITETAS.

Pirmas lietuwiszkas ba-lius.

St. Louis, Mo. naujai užsidėjus parapija, po wardu Sz. Marijos Panos, rengia pirmą lietuwiszką balių ant naudos tos parapijos, kuris bus subatoj, 21 Lapkriczio, 1896, salėje Rippers Hall, 1310 North Broadway st. Wyrams į-ženga 25c. o moterims ir mergi-noms dykai. Užtai wisus lietu-wius ir lietuwaites užpraszo at-silankyti. KOMITETAS.

Lietuwiszkas Balius!

Boston, Mass., tenyksztė lietu-wiszka Dr-tė D. L. F. Witauto rengia didelį balių ant 25 dienos Lapkriczio, 1896m., salėje po nr. 45 Elliott St. Prasidės 8 wal. wakare ir trauksis iki 5 wal. rydo. Bus puiki muzika, szokiai ir ki-tos gražios zabowos. Įženga wy-rams \$1, o merginoms 50c. Wis-kas kitas už dyką. Užtai wisus wietinius ir aplinkinius lietuwių užpraszo atsilankyti. KOMITETAS.

Pajieszkojimai.

Asz, Morta Klimawiczutė, pajieskau sawo, brolio Antano Klimawicziaus, paeinancio isz Suwalų rėd., Krokala-ukio parap., Warogirų kaimo. Teiksis atsišaukti ant adreso szito: Morta Klimawiczutė 21 Morton St., Boston, Mass.

Pajieszkau sawo szwogerio, Stanislawo Samo, paeinancio isz Kauno rėd., Resei-nių paw., Bacių kaimo. Pribuwo isz Lietuwos szį pawasari į Chicago. Jis pats, ar kas kitas, teiksis man duot žinią ant adreso szito: August Sandukewicz Cochesett, Mass., Ofc Geo Ross.

Pajieszkau sawo brolių: Mikolo ir Loono Dombrackų, paeinancių isz Wilniaus gub., Trakų paw. Jeigu kas žinotu, kur jie yra, arba jis pats, tegul priduođa adresa: Teofilą Dombrowska, 925 33rd St. Chicago, Ill.

Gromatos ant paczto.

3 Barnasz J. 124 Masilunukie A.
4 Bazarz D. 128 Medis
22 Brazis J. 137 Malata J.
35 Docis J. 142 Munjas R.
36 Donelius J. 171 Romaszko F.
42 Djanis J. 173 Ruigis St.
53 Golasen Didia 183 Schapausky M.
55 Grician F. 199 Simanowicz M.
56 Guderian A. 201 Sishnausky J.
79 Jeriows Pawil 214 Szimkus M.
82 Kapata F. 216 Torwisz Fr.
91 Korpaliska M. 220 Weselka F.
103 Laseta Ms. Rose 226 Warzejis J.
122 Majka K. 235 Zapinski W.

Paaukawo A. Reklui.

Lietuwiai isz Portland, Mo. prisiantė nelaimingam Reklui \$2.00 Rinkimu pinigų užsiėmė Jonas Shlmas.

— Pirmas lietuwiszkas saliuonas Chicagoje L. Azuko, po nr. 3301 Auburn ave. ir kerte 33czios arti lietuwiszkos bažnyczios. Užlaiko wiska czystai ir puikėi. Wisada szaltas alus, puikus likeriai ir kwepenti cigarai. Užlai-ko puikia salia del mitygų, wese-lijų ir kitokių zobowų. Jeigu isz kito miesto atwaziuoja lietuwaitai, gali atsilankyti ir spakiniai per-nakwot, teipogi ir roda gaut.

Prezentas ant Kalėdų!

Idant prapla-tinti musu naujus isz Henry Clay Cigarus ir laikyti jų fabrika begyje, mes per szia 6 dienas duosime dowa-nas su kodu cigaru boxu. Pri-siustk musu sawo adresa ir warda sawo arciziaus ekspreso, o mes iszsiųsime tau 1 boxą H. C. Ciga-rus: 1 ant 5 esuwiliu nikeluota gu-mine rankowos poliemoniszka Rewolvery, S. & W. 38 patronai, kurie yra wartojami wisame swie-to; 1 tikra Meerchaum pykia; 1 Puika wyriszko dydžio asuake užskama puikiai iszmargyta Laikrodely su 14 k. aukstinu lenču-geliu ir kom-pasu. Je uksztai yra 14 k. auksto isz wirszaus ir widurio, geriausio darbo, szil-las ama 3/16 otas ir laikrodelys yra panaszus in 50 laikrodely. Ateik ant ekspreso ir apsiurek gerai boxeli su wisais daili-tais, jeigu tau patinka, už mokes agentui tik \$2.40 ir kawtus ekspreso, o jis a-tiduos tau sawo taworus Wisas, ka mes prasome, kad nepatingetuot atei ant ekspreso ir pasiimt sawo Cigarus, kurie yra dikti ir tirti atsakancia waga ir uždierinam, kad jie tau patiks. Nors mums kasztuoja szios dowa-nos, bet mes norime su tawim pradeti. Tu gali padaryt daugiau pinigų dirbamdas del mus nel kur kitar. Pamegy. Mes reikalauja-me agentu wisuose miestuose.

Insurance Merchandise Co., 87 Washington St., CHICAGO, ILL.

Naujas Lietuwiszkas Saliunas.

Fel. Majausko
3301 Laurel kerte 33czios ul. Užlaikau swiežia bawarska Alu, ge-lesnias ir seniau sias A-rielkas, Wyra Likierius ir puikiasias Ciga-rus. Prie saliuono tu-ri puikė didelė sale ant mitygu, baliu ir wesalių.

Ateik broli pamatyti ir to wiso pabandyti.

Felixas Majauskas,
3301 Laurel st., kerte 33czios ul., CHICAGO, ILLINOIS.

Augustas Kiliewiczus

3301 Auburn Ave., kerte 33-ios. Arba ant 3252 Laurel St., Pigiiausai iszwasioja: ANGLIUS IR MALKAS.

Teipgi užsiima perkarawymu (per-mufawimu) wisokių dailių, permaint wietą sawo gywenimo. Wisą atlieka pigiau kaip kiti.

GERAI ŽINOMA FIRMA

California Wine & Liquors Co.

384 Blue Island ave. ir 475 Centre ave.

Padidino sawo krautuwę gėry-mų, o sumažino wisas prekes. Pirstato į namus wisokius gėry-mus reikalaujantiems ant balių, wesalių, piknykų ir kitokių za-bowų už pigesnią prekį kaip ki-ti tokiems wisiems atrokuojame gera procenta. ORDERIUS ISZ-PILDO GERAI, GREITAI IR PIGIAI.

Ateikyte ir pabandykite, o bu-site užnagėdinti.

Nepamirškite adreso:

384 Blue Islane Ave.

ir 475 Centre Ave. (13-12)

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.

Paeinanti isz Kauno Gubernijos.

817 W. 21st Place (Himnan St.)

Prima ligonius adnyose: nuo 9 iki 12 pries piet ir nuo 6 wakare. Telephone: Canal 151.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nuoma puikias Fotografijas, už tuzina tikrai \$2.00

An weseliu ir kitu reikalu nuoma Fotogra-fijas kopuk ausi.

Norintis pargabendinti sau

Lenkiszku Knigiu wisokios intalpos, kaip antai: isto-riszku, mokliszku, pasakiszku, dai-nu, dainu su gaidomis, gywenimu szwentuju, maldakningiu, giesmiu su gaidomis, knigiu ant pasilinks-minimo, tegul praszo

Knigiu Kataloga

kreipdamasi in GERIAUSIA LENKISZKA

KNINGYNA AMERIKOJ,

Wl. Dyniewicziaus

532 Noble St., CHICAGO, ILL.

Iszluncziamie in wiso miestus ir miestelius wiso A-merikos wisokius dailtus, kaip tai: Maszinas del siu-wimo, Maszinas del drukawimo gromatu, Siutus, Overk-tas, Wargonus, Armonikas, Grajyamas Deftes, Klarne-tas, Fleitas, Baselles, Skripkas, Gitaras, Triubas, Žiuro-nus, Britwas, Peilius, Widelcius, Szauksztus, Stricblas, Rewolverius, Laikrodzius, Laikrodelius, Lencingelius, Kompasus, Ziedus, Auskarus, Abrozus ir wisokius kitus dailtus. Teipogi padidiuame fotografijas, dirbdiname luksztus del laikrodeliu ir t. t. Prisiuncziamie kataloga kožnam dykai.

Adresawokit teip:

Kelsch, Norelko & Co.,
56 Fifth Ave., CHICAGO, ILL.

A. SILHA & CO.

551-555 Blue Island Ave.

kertė 18-tos ir Loomis ul., CHICAGO.

Užlaiko didžiausią krautuwę

DRAPANU ir APAUTUWO

Dideli: sztoras pilnai užwerstas rietu wems naujausiu wasarinių patų, žiponų, kelnių, kepurų, skrybėlių, marskinių, czewerykų, ir t. t., o prekės pigiausios kaip wisur. Prie to užlaiko wisokių kufarelius, dėžutias (walizas). Paran-kiu yra priwaziuoti, nes streetkariai pri-eina isz wisų didžiū miesto.

Lietuwis Kazimieras Ramanauskas, kurį czeant fotografijos matote, yra kler-ku toje krautuwėje ir lietuwiams, tena perkantiems, patarnauja isz szirdies. Parodo tikrus taworus ir paduođa teisingas prekas, per ką kiekwienas perkantis gali but tikru, kad gaus teisingą taworą ir nē ant wieno cento nebus ap-gautu.

Ben. Hatowskis.

627 S. Cana kerte Judd, Chicago, Ill

Dirba, taiso ir parduoda:

LAIKRODZIUS, LAIKRODELIUS
Lencingėlius, Ziedus, Spilkas, auskarus
ir teip toliau.

Kas nori gali gaut puikų "Gold Fielled", 14-ko Karatų, ant 15 akmenų su tikrais Elgino w widuriais laikrodilį nuo \$17 iki \$20 ant iszmokės cziu, mokėdamas tik po wieną dolieri ant nedē ios.

Kas tik ko reikalaujete ateikite pas mane, pirskite wisą pigiau kaip kitur.

Ziegorela czistymas 50c. Sprendzyna 50c. Styklas ir skazupkos 10c Szlubinej ziedaj 56 ir 72 prabos nog \$3 iki \$6. Sidabrin "Elgin" ziegorej \$7.00. Wyska garantawoje ant metu.

N. L. PIOTROWSKI,

Adwokat asgzsztensiu sudu ir Notary Public.

Ofisas: 84 La Salle St., Ruimas 620. Gywenimas: 112 W. Division St.

Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras — dokumentus; o labjausie užsiima prowomis už suzeidima ir užmu-szima geležinkelio, fabrikuose ir t. t. Kiekwienas turintis koki reikala, tegul pirmiausie pas jy rodos pasiklause.

Gali susiszneket lenkiszka.

W. SZYMANSKI

624 Blue Island Ave:

Krautuwia Mebliu,

Stalų, Szėpų, Lowų, Peczių, Lem-pų, Diwanų ir t. t. o parduodu wisą pigiau kaip wisi kiti szto-rai. Teipogi parduodu ir antmėne-sinių arba nedėlinių iszmokesczių. Pamėginkit pas mane, o pamaty-site, kad dawg geriau ir pigiau pirskite wisą, nē kaip kur pas koksai žydus.

Geriausias Saliunas

WIDURYJE Miesto

A. J. KOWALSKI
40 La Salle Str.

Kuriame randasi geriausi gėrimai, ir puikiasias užkandis, sziltas ir szaltas, wisada yra ant stalo. Bartenderis yra lietuwy: taigi lietuwaitai, turėdami koki reikala mieste, gali pas jį gaut roda, nes szliunas randasi wisi arti korto (City Hall).

E. ZANIEWSKIS.

924 33rd Street, Chicago.

Lietuwiszkas kriauczius.

Užlaiko puikiasią kriaucziuszką Sztorą ir geriausie padirba wiso-kius wyriszkus drabužius: siutus kiales, bruslotus ir tt. Siuwa drapanas kuo greiciausie, isz ge-riusiu gelumbių, ir už pigesnę preke kaip perkant gatawas. Tei-pogi taiso ir czystija wisokius drabužius. Darbą atlieka gerai, gražiai, greitai ir pigiai.

APTIEKA

— Geriausie lietuwiszkai—lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko,

po nr. 3315 Laurel st., kuri užlai-ko geriausias gydyklas czionyksz-czias ir isz Europos ir teisingiausie iszpildo receptus, o prekės pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi kasdien nuo adynos 11 ry-to iki 2 po pietu D-ras M. F. Božyncz, o D-ras M. P. Kosakauskas randasi Czetwergais ir Nede-lioms nuo 10 iki 12 adyn. widur-dienio ir daktaras W. Statkewi-czius randasi kožname laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiens daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikala-wimo iszsiunczeme ywairias gy-diklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome ly-gas per laiszkus.

Telefonas Yard 709